

ZAKRES CZĘŚCI PODSTAWY PROGRAMOWEJ, J. POLSKI, KL VI SP

JADWIGA PRZYBYŁO

Ukończyłam studia magisterskie na Uniwersytecie Rzeszowskim na kierunku filologia polska ze specjalnością nauczycielską. Podyplomowo ukończyłam również studia z zakresu logopedii oraz oligofrenopedagogiki. Lubię czytać książki, chodzić po górach oraz rozmawiać z ludźmi. Będę egzaminatorem z języka polskiego w klasie VI. Można się ze mną skontaktować pod adresem jadziamp@gmail.com

Wymagania dla uczniów w Edukacji Domowej z języka polskiego kl. VI

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Uczeń w odniesieniu do czytanych utworów literackich:

- zna i rozpoznaje w tekście literackim powtórzenie oraz określa jego funkcje;
- charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach;
- odnosi treść tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- określa tematykę oraz problematykę utworu;
- określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z innymi;
- rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie, przypowieść, mit oraz wskazuje jego cechy gatunkowe;
- zna i rozpoznaje w tekście literackim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenia oraz określa ich funkcje;
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren;
- charakteryzuje bohaterów, podmiot liryczny lub narratora w czytanych utworach;
- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze;
- określa wartości ważne dla bohatera;
- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji;
- zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje.

2. W zakresie odbioru tekstów kultury uczeń:

- określa temat i główną myśl tekstu;
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny, reklamowy;
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;
- dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek).

II. Kształcenie językowe.

1. W zakresie gramatyki języka polskiego uczeń:

- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimki, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) i określa ich funkcję w tekście;
- odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne;
- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych;
- rozumie znaczenie form czasownika w wypowiedzeniu;
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na *-no*, *-to*;
- rozpoznaje formy, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego: czasownika, rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, zaimka;
- przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej i odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi;
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik);
- rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków;
- rozpoznaje typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, rozumie ich funkcje i stosuje w praktyce językowej;
- rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, wyróżnia człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków.

2. W odniesieniu do zróżnicowanie języka uczeń:

- rozpoznaje wyrazy rodzime, związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;
- dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu;
- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny;
- zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu;
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej.

3. W odniesieniu do komunikacji kulturowej i kultury języka uczeń:

- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (gest, mimika, postawa ciała);
- określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi;
- identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: reklamowy, informacyjny, literacki, ikoniczny;
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi;
- rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady.

4. W zakresie ortografii i interpunkcji uczeń:

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje zasady pisowni;
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Uczeń uwzględniając elementy retoryki:

- uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały komunikacyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens;

- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi;
- rozróżnia i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcje;
- rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji;

2. W zakresie mówienia i pisania uczniów:

- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, list, opis, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystykę, tekst o charakterze argumentacyjnym;
- formułuje pytania do tekstu;
- opowiada o przeczytanym tekście;
- rozróżnia współczesne formy komunikatów i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej;
- tworzy plan twórczy i odtwórczy tekstu;
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym;
- redaguje notatki.

IV. W zakresie samokształcenia uczniów:

- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych;
- doskonalą różne formy zapisywania pozyskanych informacji;
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje.

V. Znajomość lektur i związanych z nimi problemów:

1. Lektura obowiązkowa:

John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* – fragmenty (sceny z koncertem Wojskiego, polowanie)

Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*

Biblia: wybrane przypowieści ewangeliczne o talentach, o siewcy, o pannach roztropnych

Mity: o Tezeuszu i Ariadnie, Orfeuszu i Eurydyce, o Dedalu i Ikarze

Wybrane podania i legendy polskie: o Lechu, o Kraku

Wybrane utwory poetyckie: Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Zbigniewa Herberta,

Czesława Miłosza, Juliusza Słowackiego, Tadeusza Różewicza, Leopolda Staffa,

pieśni i piosenki patriotyczne

2. Lektura dodatkowa:

Kornel Makuszyński, *Szatan z siódmej klasy*

Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi*